

**De Rebvs Iaponicis, Indicis, Et Pervanis Epistolæ
Recentiores**

Hay, John

Antverpiae, 1605

Exemplar Epistolæ Don Protasii Regis Arimæ Iaponice Scriptæ Cvm
Lysitanica Interpretatione, ad B. M. Sextum V. cuius superscriptio
huiusmodi erat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61204](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-61204)

EXEMPLAR EPISTOLÆ DÖN
PROTASII REGIS ARIMÆ IAPÖ-
NICE SCRIPTÆ CVM LVSITANICA IN-
terpretatione, ad B.M. Sixtum V: cuius superscriptio
huiusmodi erat.

Litteræ Don Protasii Regis Arimæ ad
Sanctis. Sextum V.

Interior verò titulus.

Magnō & Sanctissimo Papæ Sixto V. qui in terra
Regis cœli locum tenet; Don Protasius Rex Ari-
mæ magna cum reuerentia has offert.

*Sanctissime Pater & inter omnes Chri-
stianos supreme.*

DE CIMA sexta lunæ sextæ, quæ fuit 21. Julii anni
præsentis 90. huc appulit P. Visitator Societatis
Iesu, cū Cingua Don Michaële cognato meo, Dō
Mancio & cæteris sociis, qui à me Romam fuerāt
missi, vt pedibus Sanctitatis Vestræ capita sua sub-
mitterent. Quorum aduentu ita exhilaratus sum,
ac si mihi mille autumni aduenissent, & decem annorum millia
vitæ meæ accessissent. Narrauit Don Michaël quo honore & fa-
uore à V. S., Rege Philippo, & aliis Principibus Christianis ex-
ceptus fuerit, cuius ergo eas gratias ago, quas nec pena nec char-
ta explicem. Reddidit etiam literas, quibus B. V. me dignata est,
eoque fauore prosequuta, cæteris ut Regibus Christianis annu-
meraret. Detulit prætereà sacri ligni veræ crucis partē, gladium &
galerum, quæ V. Sanctitas solita est ad Reges & Principes Chri-
stianos destinare. Qui fauor & studia talia sunt, tantiq; à me æsti-
mantur, ut statuetim æternæ memorie consecrare, & interpræci-
puos thesauros ornametaq; & monumeta posterorum meorum
referre. Estq; hic in me collatus honor eiusmodi, ut maior esse
non possit in hac vita, & in bonam vitam futuram redunder. Cō-
stituerā iuxta præscriptū à S. V. in suis ordinem, vtq; fauor & be-
neficia tā magna mihi delata merebantur, apparatu & celebritate

Tom. ij.

H h

qua

qua potest, omni in regno meo maxima praedicta munera exere: sed habendam esse rationem tyrannidis & summi odii, q
Quabacondono, Iaponia vniuersae dominus, tres totos annos Patres & Christianos persequitur, indicauit P. Visitator: tandem diuque hoc festum differendum, dum Meaco reuertatur: quod Proregis Indiæ nomine cum legatione visitatus Quabac dono profectus est; Ne si præuenire, hoc meo in regno solent nouæ alicuius commotionis & indignationis Quabacondonon teriam daret. Quare hucusque non potui ardens meū desiderium exequi, ut precipuo cum honore donata recipere. Verum redierit P. Visitator, quam humillimè excipiam, & incredibilis voluptate, pia onera vertici injiciam. Intellexi denique magna adiumenta, quæ sanctitas V. liberaliter in Patrium, Seminariorum, Ecclesiarū subsidiū contulit, quæ nos adeò tecreasunt refecerunt, ut præ gaudio corda nostra saliant, nec enim ignoscimus augenda plurimum hęc noua Christianismi in Iapone gemina, quæ tam fidelibus oculis sanctitas vestra intuetur & fore vnde infinitas gratias ago S. V., confidens futurum hinc, ut in Iaponia regnis latissimè sancta lex nostra ex crescatur.

Hæc maxima religionis euertendæ tempestas, quam Quabac dono excitauit, molesta nobis omnibus nō paucū fuit & labiosa, me vero maximè exercuit, qui præter edictum & imperium, præcipuum Patrium numerum ad me recepi, & regno meū conclusi, in quo adhuc num harerent, exponens me manifestissimum periculo & status mei tuinæ ac euersionis: sed cùm Patribus et declinandæ alia non est via, & famuli Dei constituerent omnes in Iapone vitam deponere, neque illa ratione deserere, quos dei pepererant Christianos, visum estrationi conforme, ut meaque omnia, pro Dei mei obsequio, discrimini subjicerent, qui paterna sua prouidentia non modò me hucusque è periculis eruit, sed etiam auxit erexitque plurimum, cùm eodem tempore ex ethnicis & gentilis superstitionis perierint multi; qui rerum euentus Christianis Iaponiæ fidem & in Deum spem auxerunt. Confidimus omnes P. Visitatoris ad Quabacondono iter suscepimus finem impositurum oppugnationi & Christianorum persecutioni, quæ ut hucusque tyronum Christi exercitatio fuit quodam, ita spe adducor ut etiam incremento ingenti ad augendam in Iaponia in Christum fidem. Cùm vero sciam quod certa ex P. Visitatore S. V. rescisceret, finem faciam, caput meum B. V. Sanctissimis pedibus submittens, hæcque scribo ea reuerentia & animi demissione, quæ S. V. debetur. Anno IX. Dell Era de

ta Tensio, decimo octauæ lunæ, quæ e& 22 Septembris An-
ni 1590.

Aduolutus pedibus Sanct.V.

Arimano, Sciurinò, Daibu Don
Protasius.

EXSCRIPTVM ALTERIVS E-
PISTOLÆ EIVSDEM DON MI-
CHAE LIS AD R. P. PETRVM FONSECAM
SOCIETATIS IESV.

EX quo Dominus noster tanta nos gratia dignatus est,
ut ad finem optatum peregrinationis nostræ pertinge-
remus, ingressis nobis in Iaponiæ regna, post decursos
annos nouem, tantum enim est spatium ex quo hinc abi-
sumus, rationi non est consonum, ut in mediis gaudiis nostris
R. V. obliuiscamur, cui mecum alii sciunt deberi non modicam
eorum partem: amor enim & officium quod sociis meis exhibuit
R. V. eo tempore quo in vestra domo diuersabamur, certum me
faciunt letitiæ & approbationis tam vestræ quam cæterorum Pa-
trum & Fratrum, qui istic agunt, intellecto felici nostro in Ia-
poniam reditu, & prospera accessione, summoque exultantium
plausu, quo excepti sumus, non solùm à Patribus & Fratribus
Societatis, qui his in locis degunt, sed à Iaponensibus viuens,
maximè verò à matribus & parentibus nostris, quodque magis
mirere, ab ipsis gentilibus. Quod cùm hinc cum P. Visitatore
recessimus, de reditione nostra quodammodo desperassent:
Quare videntes reuertisse non sanos mòdò & valentes, sed vi-
tos factos, (pueri enim quodammodo discesseramus) ac hono-
re ac fauore auctos, quibus nos Summus Pontifer, S. Eccle-
siæ Præsules, Maiestas Catholica, præcipui quique Princi-
pes & Dynastæ Europæ cumularunt, ipsaque adeo Societas or-
nauit, stupent & mirantur omnes, recreati plurimum, de ef-
fuso in nos amoris affectu, & P. Visitatoris curæ ac solicitudini